

Övergivenhetens landskap

Ett måleri som man inte kan ruska av sig med en axelryckning

Jan-Anders Erikssons landskap är trädlösa, möjligen sticker det upp några döda stubbar här och där. Ibland inte en människa eller en skymt av något liv så långt ögat kan följa de blågrönskiftande åsarna. Färgen ligger som ett mögel och då dyker Gud upp i blickfånget. Han står på en hög av mögel och hans ansiktslösa gestalt speglar sig i vattnet.

KONST

Konstens hus och Galleri Kilen
Jan-Anders Eriksson
Måleri, emalj

Landskapen ser ut som efter en över-
svämning när

vattnet just dragit sig tillbaka och lämnat det vattensjuka åt de kvarvarande människorna.

Plågade ansikten

Långt borta en liten roddare som ensam rör hemåt eller bortåt och på vattenbrynet balanserar några övergivna hus som speglar sina tomma rutor i de grumliga vattnet.

Några som bodde i de övergivna husen har uppenbarligen drabbats hårt av sina öden. De är avbildade i en svit som heter *Institutionssviten* och föreställer olika stadier av själslig uppläkning.

En del ansikten har genomgått den sorts förvandling som man kan se på en del målningar av Francis Bacon, hans påvesvit till exempel, alltså deformerade som om de pressats genom någon djävulsk maskin eller som om de våldsamma inre stormarna vrängt deras anleten ut och in.

Måleri som berör

Det är ett måleri som verkligen berör och som man inte ruskar av sig med en axelryckning. Något är ruttet i den värld över vilken Jan-Anders Erikssons ruvande himlar välver sig.

Med emaljerna kan det vara på ett annat sätt. Där sluter sig emellanåt det hårda och glänsande skallet kring ångesten och desperationen. Någon gång blir det en bubbla

i emaljen, en blodröd liten blåsa som antingen är hjärteblod eller en krympande sol.

De ansiktslösa gestalterna från målningarna börjar i emaljerna få ansikten med urskiljbara drag och de rör sig i ett mer koreografiskt schema.

En av emaljerna på Konstens hus heter *Ryska punkare vid Skrattegunnars hus* och ser ut som tre dansörer i svart som rör sig mot Skrattegunnars hus som är en kuliss i ödegrått.

Undviker farorna

Skrattegunnars hus finns också på Jan-Anders Erikssons utställning på Galleri Kilen där emaljerna dominerar. Merpar-

Historien, målning.

ten av emaljerna är gjorda för Norrbottensprojektet, den nutidsdokumentation som länsarbetsnämnden och Norrbottens museum samarbetat om.

Jan-Anders Erikssons husbilder är alla överförda med fototeknik till emaljplåten. Det som fogats till det fotografiska är emaljtans blanka skal och färgerna som förmedlar stämningläget kring de ensligt belägna husen.

Hussviten är gjord av en Glesbygds-Hopper, en som, precis som Edward Hopper, sett att ensamhet och tristess inte bara är en fråga om avstånd mellan människor utan också en fråga om avstånd mellan hus och skuggor, mellan skuggor och omgivande natur.

Emaljen kan vara förförisk som en tunn is som reflekterar månens skiva. Den kan locka till farligheter. Jan-Anders Eriksson är en av de få som verkligen vet hur man undviker farorna.

Hans hussvit är ett utmärkt exempel på vad emaljen kan användas till om man vill åstadkomma något mer än ytlig dekoration.

STIG CARLSSON

Skrattegunnars hus.